

Jolastu herria

ULA IRURETAGOIENA

Kalearen eszena irudiz beterik dagoen leku bat bezala agertzen zaigu, hitz eta irudiz osaturik, informazio, iragarpen, publizitate eta mezuekin batera paseatzen baitugu egunero eta uneoro. Kalea euskarri fisiko boteretsua izanik, ikusezko kulturaren sustatzaile izateko, eta izaera hau probesten dute hainbat kaleko festibalek, Getxophotok bezalaxe, aktualitatean dagoena, ekaineko hilabetea eta herrigunea bere egiten dituelako. Nazioarteko deialdira aurkeztutako argazki eta bideo lanen hautaketa baten ondoren, lanok pantailatik kaleko plano fisikora ekarri eta formatu makroan inprimatzen dira, hainbat ekipamendu publikoren fatxadak trabestitutuz. Kaleko festibala izaki, fatxadetan eta beste arkitekturetan agertzearekin batera, artisten lanen barne-tripak ezagutzeko bisita gidatuak antolatzen dira, denda eta tabernetan presente daude eta enkontruak proposatzen dituzte. Kalea egiten da.

Maria Ptqk-ren komisariorazapean, iazko deialdiaren “pause” gaiaren segidan, aurtin “play” hitzaren jolas-jokoetan aritu dira hausnarketan. Egutegian ematen eta egiten diogu play (ekintza bat), eta ingelerazko erabileran “musika jolasten da”, “rol bat jolasten dugu” eta jolasa ezagutza eskuratzeko bide boteretsua da, txiki eta nagusiontzat, jostatuz serioak diren gauzetarantzko hurbilketa bat egiten dugu, non intuizioak, sinbolismoak eta magiak parte hartzeko irekita gauden. Ikusgai diren lan guztien artean, espazio publikoaren hausnarketara Hayahisa Tomiyasuk egindako ekarpena azpimarratuko nuke: kaleko ping-pong mahai bati kaletarrek ematen dioten funtzio aniztasunaren argazki-sorta bat aurkeztu du, eta bat bera ere ez da ping-ponga. Jolasak espazio publikoan plaza publiko papera hartzeko balioak ohartarazten digu, jolasa traktore bilakatzen baita jendartea erakartzeko eta zerbitzu bat emateko. Aurrez ezarritako jolas-arauak haustean, kalean jokatzeko ari diren beste gai publiko askoren hirigintza-tresna bilakatzen da jolasaren lurraldea! ●

Arduraz eta zentzutasunez

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Macronek egin du bere prentsaurrekoa, ekainaren 12an, Legebiltzarrerako hauteskunderi buruzko irakurketa plazaratzeko. Eskuin muturra eta ezker muturra biak berdin-berdin lanjerosak direla errepikatzen ari dena izan du, batik bat. Bata eta bestea kritikatu baditu ere, eskuin muturrekoen xarmatzeko ideiak zabaldu ditu: segurtasun eta larderia gehiago, migrazio gutiago eta herritarrek plazaraturiko kexua nahiko entzun ez izanaren auto-kritika. Badaukielako bozketen bigarren itzulira pasatzeko eta hor gailentzeko eskuinekoen botoak ezinbestekoak izan behar dituela. Eta bigarren itzulian RNA ukanez gero parean, eskuin muturrari bidea mozteko beharrezko argumentu erraza lutzatuko die iraindu dituen ezkerrekoiei. Ezkerreko Fronte Popularrari dagokionez, “guztiarentzat desadostasunaren diren eta adostasunik lortu ezinean ariko direnen” arteko “aliantza lotsagarria” delako: “antisemitismoa”, “komunitarismoa”, “utzi-keria”, “antiparlamentarismoa” horra zer den Macronentzat Fronte Popularra.

Anartean, lortu du ezkerreko Europako hauteskunde gauera arte ezin irudikatua zirela zuzenaren batasuna. Ariketa zinez zaila, bakoitzaren iritzia eta postura sendoa, botere gosea zein egoa dituztelako bidean, traban. Faxistak boterera heltzeko arrisku erreala adostasuna lehenestera eramanez. Izan dira asteburuan lehen zatiketa arriskuak, baina gaina hartu diote –oraingoz–. Ekainaren 14an egin dute prentsaurrekoa, Macronenaren antipodan, koloretsua, jendetsua eta aldaketarako engaiamenduz betea: “Bizitzak aldatzera goaz” eta “beldurra esperantzaz ordezkatuzera goaz, siderazioa eraikuntzaz ordezkatuzera goaz”. Guztira 150 bat neurri adostu dituzte –baita eskuinak onura ateratzea espero zuten Palestinako zein Ukrainako gerrei buruz ere–. Herritarrekin eraman nahi duten frontea –baita gobernu ere– dela diote eta horren erakuslehoi izan da Greenpeaceko militante bati eta enpresa itxi izanagatik lana galdu berri duen langile sindikalista bati hitza eman izana.

Ipar Euskal Herrirako hiru hautagaietatik bat EH Bai koalizio abertzalekoa izatea bera da aldaketa sakona. Peio Dufau izanen da seigarren hautesbarrutiko hautagaia, eta Alain Iriart bosgarrenean ordezko. Jakina da Frantziako ezkerrean ere jakobinismoa eta abertzaleen eta euskaltzaleen aldarrien benetako kontsiderazioa eza ohikoa dutela. Batez ere Parisen. Horregatik da bereziki esanguratsua EH Bai hor kokatzeko hautua. Bai, eskuin muturraren arrisku erreala aitzezinez, arduraz eta zentzutasunez jokatzeko dabil ezkerria eta bada azpimarragarria. ●